

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 „JÓ SZERENCSET” MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGÉSZ ÉVRE 12.— K. | NEGYED ÉVRE 3.— K.
 FÉLÉVRE 6.— K. | EGYES SZÁM —.60 K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV (BELVÁROS) MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK min. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT

Írói díj 8 oldalas nyomtatott ivenkint 35 K.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Vizalatti furásokról.

III.

A vizalatti furásoknak legegyszerűbb módja, tutajra szerelt furógépekkel való munka. Ezen rendszert a legelső esetben használhatjuk vizalatti kötőbök mozgatásánál mindenütt ott, ahol csekélyebb mélységről van szó, továbbá az áramlások kisebb méretűek, ahol a dagály és apály változása lényegesebb magassági differenciát nem idéz elő és mindenütt ott, ahol a bárkára szerelt furógépekkel nem boldogulunk.

A furógépeket egy egyszerű fagerendákból összerótt tutajra szereljük, természetesen a tutaj maga szilárdan van összeépítve. A tutaj fölé fakeretet szerelünk, amelyen egy gerenda a tutaj hosszirányában fut felül végig. Ezen gerenda szolgál azután a furógépek avagy tartozékainak emelésénél szükséges kisebb daru, láncok kötelek stb. elhelyezésére.

A tutajon magán megfelelő hossznyílások vannak, amelyeken keresztül a furócsövet és a furóacélokat a vízbe bocsátjuk. A tutaj maga usztathatóan van készítve, úgy, hogy azt a víz felszínén tovább usztathatják. A tutaj kísérője egy régi bárka, vagy egy vitorlás, amelyen azután a kazán, a szivattyú stb. nyer elhelyezést, ugyan-ezen bárkán vagy vitorlásra helyezzük el a kovácsműhelyt is ahol a furóacélokat élesítjük. A bárkát vagy a vitorlást a tutaj közelében horgonyozzuk le és onnan vezetjük át a gőz és vízvezetékeket a tutajon elhelyezett furógépekhez. Természetesen célszerűbb gőzzel hajtott furógépeket használni, úgy, ahogy a kazán által táplált gőz közvetlenül hozza működésbe a munkagépeket. A bárkát és a tutajt kis hiddal köthetjük össze úgy, hogy a közlekedés a két jármű között állandóan fenn van tartva. Ha az üzemet meg akarjuk kezdeni, akkor mindenképp előtte a bárkával és tutajjal a helyszínre megyünk, a tutajt megfelelő gerendákkal a vízből annyira kiemeljük, hogy a kisebb hullámverés a munkát nem gátolja, a bárkát lehorgonyozzuk, a furógépeket, amelyek a jelen esetben egyszerű háromlábúak vannak helyezve a tutaj hossznyílása fölött megfelelő távolságra elhelyezzük, a bárkáról a víz- és csővezetékeket átvezetjük a tutajra és összekapcsoljuk a megfelelő gépekkel. Azután legcélszerűbb furócsövet

mélyíteni a vízbe, keresztülverve azt a szilárd kőzet fölött összegyülemlett iszapon és hordalékon, a csövet magát erős vizsugárral kimossuk, úgy, hogy e cső belsejébe leeresztett furóacél tiszta kőzetfelületre üt fel.

A furógépeket, amelyeket ily tutajon használunk, amint már fennebb is említettük, három lábra szereljük. A furás maga éppen úgy történik, mint ahogy azt száraz földön eszközlik. A furógépet a szánban az etetőcsavar segítségével a furt lyuk előállításának mérvében előre etetjük, amennyire lehet, azután visszacsavaroljuk a furógépet, a furóacélt egy hosszabbal cseréljük ki mindaddig, amíg megfelelő mélységű furt lyukat előállítottunk. Azután a furócsöven keresztül a furt lyukat robbantó anyaggal töltjük meg, a furócsöveket kiemeljük, a vezetékeket összekötjük és a robbantóanyagot meggyújtjuk, anélkül, hogy a tutajt helyéből esetleg elmozdítottuk volna. Ugyanis a robbantás eszközlése ebben az esetben teljesen veszélytelen, számtalan keresztülvitt ilyen munkánál a legnagyobb kellemetlenség, amely ilyen esetben történt, csupán az volt, hogy az egyik tutajt tartó gerenda törött el.

Ezen tutajos elrendezésnek egy további nagy előnye az, hogy a tutajt magát nagyon olcsón készíthetjük bárhol a helyszínen talált anyagokból és a munkálatok befejezése után a furógépeket szárazföldi furásokhoz minden további akadály nélkül felhasználhatjuk. Hasonló elrendezéssel végeztek nagymérvű furásokat Pýrreus kikötőjében Görögországban, a new-yorki kikötőben, Norvégia partjain stb.

Vizalatti furásoknál föltétlenül fontos, mielőtt egy megfelelő rendszernek választását eldöntենek, következő adatok pontos ismerete:

A legmagasabb vízállás, a furandó szilárd kőzet fölött.

A mozgatandó sziklatömeg mélysége, avagy a furandó lyukak mélysége. Ugyanígy ajánlatos előzőleg tájékozódni a furandó lyukak maximális és minimális mélységéről. Ha van dagály és apály, úgy az ezek által okozott magasság-változatok ismerete szintén szükséges. Továbbá tudnunk kell, folyóvízeknél, avagy áramlásoknál azoknak sebességét és általános tájékozódásul célszerű tudni, valjon a fent megadott rendszerek közül, melyik volna a legmegfelelőbb. Ha a hordalék, vagy iszap

földi a szilárd kőzetet, tájékozódniuk kell arról, mily magasságban lepte az a robbantandó kőtömeget el. A gépek számának megállapításánál pedig fontos tudnunk, kb. hány köbméter kőtömböt, mennyi idő alatt akarunk eltávolítani és milyen anyagból áll maga a kőzet.

A kudzsiri új erőátviteli telep.

Egy régebbi számunkban megírtuk már, hogy az állami vasgyárak igazgatósága Kudzsiron erőátviteli telepet létesít egymillió koronát meghaladó költséggel. E telepre vonatkozólag a következő részleteket kaptuk.

A Kudzsiri hydroelektromos telep a Kispaták (Riu mih) vizének erejét használja fel. E végből a Kispaták vizét a torkolattól mintegy 4.5 km.-nyire egy betongáttal fogják fel, mely a vízkivétel fölött max. 8 m.-re duzzasztható. A vízgyűjtő ca 100.000 m³ vizet képes befogadni. A gáttól a víz egy vasbetontól készült, tulnyomásos, 2.5 promille eséssel vezetett csővezetékben vezetetik tova. A csővezeték hossza 4 km., belső átmérője 1 m. Az armirozás teljes lemez- és gombivasbetéttel történik.

A csővezeték keresztjező mellékvölgyek áthidalása szifonszerűen történik viaduktokon át.

A csővezeték egy szintén vasbeton kivitelű 20 m. magas víztoronyban végződik, melynek célja, hogy a turbinák szabályozásánál, esetleges teljes leterhelésénél keletkező vizlökéseket kiegyenlítsék azok káros hatása alól a csővezeték mentesítse.

Avíztoronyból a víz egy 360 m. hosszú, 800 mm. átm. lemeztől készült nyomóvezetéken át jut a gyárterületén levő turbinaházba, honnan egy 60 m. hosszú fedett beton allvizcsatornán át a Nagypatakba (Riu mere) folyik.

A max. effektív esés 82 m., a vízmennyiség min. 650 liter/sec, a tárolásnál a csővezeték max. 1.88 m³/sec vizet képes lehozni.

Ezen adatok mellett a kifejtett eff. lóerőszám a turbina tengelyén mérve, ha a gát telve van, 1260 lóerő és ha a gát üres, 610 lóerő, a turbinán 75 százalékos hatásfokot tételezve fel.

A turbinaházban 2 drb spirális Francis turbina fog épülni, melyek mindegyikének teljesítménye 770 lóerő 630 percnkénti fordulattal mellett.

A turbinákkal közvetlenül vannak kapcsolva a 3 fázisú váltakozó áramu generátorok 750 KVA. teljesítménnyel, 5250 Volt kapcsolófeszültséggel és 42 periódus mellett.

Az így termelt elektromos energiát földalatti kábeleken vezetik a felhasználás helyére és pedig magas feszültségű árammal fognak hajtani első sorban a hengerek, úgy mint: egy 300 lovas motorral a középsorozat, illetve annak előnyújtója és a bocshengerek kétéláttétellel. Kötélhajtás ut-

ján lesz a motor által hajtva az acélsorozat is. Egy másik 325 lovas motorral hajtatik a finom sorozat kiszakítója, míg előnyújtója erről kötélhajtással hajtatik.

Az egyes műhelyek transzmissziójának hajtására 330 Volt feszültségre letranszformált árammal táplált kis feszültségű motorok fognak szolgálni, nevezetesen a hengerműben az olló és körfűrész részére egy 11, illetve 17HP. motor, a téglagyár és acélöntvény kikészítő műhely részére 2 drb. egyenkint 21HP. motor, a gépműhely részére egy 38HP. motor stb.

A világítás részére szükséges áramot egy 5000 Volt primár, 115 Volt secundár feszültségű 4.2 KVA. teljesítményű transzformator szolgáltatja.

A vízmű összes költsége 682.000 korona, az éjtöcsé 40.000 korona, a centrális berendezése 98.000 korona, az erőátviteli berendezés pedig 134.000 korona. Az egész költség a kisajátítási stb. költségekkel együtt kerekén egymillió korona.

A vállalat nyertes cégek azok lettek, melyek a legolcsóbb ajánlatot nyújtották be, nevezetesen: a vízrű építésével Fried és Adorján mérnökök és építési vállalkozók, a villamos központ építésével a Ganz-féle, az erőátviteli berendezés szállításával pedig a Magyar Siemens-Schuchert művek villamosági társulat bízták meg.

Az építés április hónapban kezdetét vette és az egész mű november hó végéig elkészül.

✂ HAZAI HIREK. ✂

Személyi hír. dr Bischitz Béla, fő-szerkesztőnk hírlapírói működése közben nem kimélt sem időt, sem fáradságot, hogy tevékenységét a jogélet terén is érvényesítse.

Ügyvédi irodáját Budapesten, Molnár-utca 33. szám alatt nyitja meg.

Mint a hírlapírás terén, úgy itt is minden törekvése oda irányul, hogy tudásával és erélyével a hazai közgazdaság szolgálatára legyen.

Kinevezések. A Magyar asphalt részvénytársaság igazgatósága Rottenberg Jenőt, aki egyike a legkiválóbb szakembereknek, a vállalat ügyvezető igazgatójává, Koltai Mátyás cégvezetőt helyettes igazgatóvá, Menczer Béla főmérnököt műszaki tanácsossá nevezte ki, Hollán Oszkár főmérnököt és Grosz Kálmán főkönyvelőt pedig a cégigyezősi jogosultsággal ruházta fel. Faragó Miksa dernai bányagondnokot aligazgatóvá nevezték ki.

Gerő Nándor ünneplése. A Salgótarjáni községi banya részvénytársaság nőgrádi bányaműveinek kiváló

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(B/2268/702/685/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47.

Alapított 1791.

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 15.

igazgatója, Gerő Nándor a múlt hóban érte meg 50-ik születése napját. Gerő bányaigazgatónak a bányaművek fejlesztése körül nagy érdemei vannak. A bányamunkásokkal való humánus bánásmódja s atyai jóindulata folytán működésének ideje alatt komolyabb sztrájk nem volt, a bányák üzemi-képességét pedig nagy mértékben fokozta. Születése napja alkalmából a bányatisztikar és a város notabilitásai részvétele mellett nagy ünnepséget rendeztek tiszteletére. A bányazenekar este 7 órakor az ünnepelt lakása előtt szere-nádót adott, a tisztikar pedig lakására ment s ott Fischer Ferenc főmérnök lendületes beszédben méltatta érdemeit s átadta a tisztikar ajándékát az összes tisztviselők aláírásával. Gerő Nándor meghatva mondott köszönetet a meleg ünneplésért.

Az első Parker Rotary rendszerű mély-fúrás Magyarországon. Most első ízben kerül nálunk alkalmazásra a Parker Rotary rendszerű mélyfúrás, amely a petroleumterületeken való furásra minden más rendszernél alkalmasabb. Szakértők véleménye szerint a texasi, louisianai, mexikói, borneói, sumatrai és japán olajterületek csodálatos fejlődésüket és óriási termelőképességüket elsősorban a Parker Rotary rendszerű gépek alkalmazásának köszönhetik. Jelenleg Trinidadban, Burmahban, Bakuban és Romániában kerülnek alkalmazásra e berendezések, ami újabb bizonyítéka ezen gyorsan és biztosan dolgozó rendszer elismert voltának. Különös előnye e rendszernek, hogy vizöblítés nélkül dolgozik s így a talaj átítatását is elkerüljük vele. John Arthur Weis, igazgató, akit az izaszacsali furások révén ismernek olvasóink és John D. Gillespie petroleum-mérnök legközelebb Zemplénmegyében Izbugya-Radványban és Kriva-Olykán fognak furni a Parker Rotary rendszer szerint. Mint ismeretes, Izbugya-Radványban és Kriva-Olikán annak idején, ép úgy mint Izaszacsalon petroleum után furtak s ámbár a furásokat kellő szakértelem és hiányos felszereléssel folytatták, azok mégis kedvező eredményre vezettek, amennyiben az egyik furólukból, Izbugya-Radvány közelében, már 350 méter mélységből erős gáz- és olajfeltörés fordult elő. Ez a feltörés 40 barrel olajat adott. A munkálatokat itt mégis abbahagyták az első kutatók, mert oly vékonyfalú furócsöveket használtak, amelyek a nagy nyomást ki nem bírták s így mihamar tönkrementek. A kísérletek azonban fényesen beigazolták azt, hogy modern eszközökkel és kellő szakértelemmel való furásnak ott eredménnyel kell járnia. Nagyon természetes tehát, hogy Weis igazgató és Gillespie mérnök épp ezt a területet választották ki a Parker Rotary rendszer megbízhatóságának demonstrálására. Telegdi Roth Lajos főbányatanácsos az említett olajterületet ismételtelen megvizsgálta és igen kedvezően nyilatkozott róla. A Parker Rotary rendszerrel legközelebbi számaink egyikében részletes ismertetést hozunk.

Bányászok panasza. Nagy panaszuk van a kapnikbányai bányászoknak, nem bírják tovább a mészárosok egyeduralmát s konkurrenciát kérnek, hogy tisztességes verseny fejlődhessen a huskánérés körül, amely most elkészeríti a derék bányászok életét. Az alábbi nyílt levélben kérik az illetékes tényezőket, szüntessék meg végre a türethetetlen anizériáikat.

Nyílt levél

a nagym. Pénzügyminiszter Urhoz és méltóságos Neubauer Ferenc m. k. bányaigazgató, miniszteri tanácsos urhoz.

Kapnikbánya nagyközség, mely teljesen kincstári alkalmazottakból áll, kivéve egypár iparost, körülbelül 5000 lelket számlál, akik valamennyien bányamunkások, mert hiszen a bányászaton kívül a zord időjárás és a község fekvése miatt egyébbel nem foglalkozhatnak. Nem terem itt semmi sem az egyetlen burgonyán kívül. Élelmiszereinket, zöldségemléinket a messze távolból hozzá kide, amit a nagy távolságról való fuvarozás miatt dupla árban kell megfizetnünk.

Egyedüli táplálékunk, amit itt helyben szerezhethünk be, a hus. Ennek kimérésénél azonban oly viasz dolgok fordulnak elő, melyek okvetlen változtatásra szorulnak, hogy eme változások által a lakosságnak szerény igényei legalább részben kielégítést nyerhessenek.

Kapnikbányán a mészáros kimérő helyisége a kincstári épületben van elhelyezve, ki ezért a kincstárnak csekély évi bért fizet. Ez még nem volna baj. A legnagyobb baj azonban az, hogy a bánya-kincstár ennek az egyetlen mészárosnak — ki 5000 lakosnak a hussziükségletét van hivatva kielégíteni — hitelezéseit hónapról-hónapra levonja a munkások béréből s ez által lehetetlenné teszi, hogy legalább még egy letelepülhessen s tisztességes konkurrenciát kezdhesen. Eről sajnálatos tapasztalatokat szereztünk a múltban. Próbálkoztak mészáros mesterek, de valamennyien a tönk szélére jutottak s alig egy pár havi kimérés után adóssággal terheltén távoztak községünkben. Ennek oka az, hogy a kincstár ennek az egyetlen mészárosnak biztosítja csak a létérékét s ez által, talán jóhiszeműleg, kiszolgáltatja munkások ezreit ezen egyetlen ember szeszélyének.

Merem állítani, hogy községünk lakosainak 99 százaléka határozottan rabszolgája ennek a mészárosnak, aki drága pénzünkért a leggyalázatosabban szolgál ki s e mellett ki vagyunk téve a nap-nap mellett folyton előforduló grombaságainak.

Községünk képviselőtestülete kérte az illetékes tényezőket, könyörgött hozzájuk, hogy változtassanak ezen a tarthatatlan állapotban, azonban mindez hiábavaló volt.

Kényszerítve vagyunk ez uton felhívni a fölöttes hatóságok figyelmét erre a sajnálatos körülményre s kérni, változtassanak a helyzeten azáltal, hogy vagy szüntessék be a munkások hustartozásainak levonását, vagy pedig vonják le legalább két mészáros részére azt, hogy így tisztességes konkurrencia fejlődjön, ne legyünk egy ember durvaságainak, szeszélyeinek kitéve.

SZIVATTYUKAT és

GARVENSWERKE

MÉRLEGEKET

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban

Abban a reményben,
gátásra talál, maradunk
Kapnikbányán, 1912

Aláz:

Kapnikbánya nagyköztség lakossága.

A „Bosnia“ bányatársulat június hó 19-én tartja harmincadik rendes közgyűlését.

Az Urikány-Zsilvölgyi közgyűlése. Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya r.-t. május 4-én Ullmann Adolf főrendiházi tag elnöklet alatt tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az alapszabályszeri leírások után fennmaradó 1.323,930 koronáyi tiszta jövedelemből 129,585 korona a tartalékalapba helyeztessék, 787,500 korona az 1911. üzletévre 8 $\frac{1}{4}$ %-nyi osztalék kifizetésére fordítsák, 107,439 korona jutalékokra, 240,000 korona az értékesítési alap rendkívüli javadalmazására, 10,000 korona az alkalmazottak nyugdíjalapjuk gyarapítására használtassék fel és 49,405 korona új számlára vitessék elő. A részvények 21. számú szelvényét május 6-tól kezdve hét koronával váltják be. Az igazgatóság jelentése megemlíti, hogy a termelés az előző évi 452,660 tonnával szemben az 1911. évben 506,280 tonnára volt emelhető. A társaság a termelés fokozása érdekében szükségesnek mutakozó berendezéseket az elmúlt évben is lényegesen fejlesztette. Azonfelül vállalat munkásjóléti intézményeit az elmúlt évben is különös gonddal ápolta és nagyszámú munkáslakás építésén kívül főleg vízvezetéki, villamosvilágítási és csatornázási hálózatát kibővítette. A társaság kocszgyára az elmúlt évben 404,240 mm. pírzenét, 26,600 mm. kátrányt és 10,130 mm. kősavas amoniákokot termelt. A pírzenépiac az előző évvel szemben nem mutatott lényeges változást. Az említett melléktermékek sánán és kielégítő árak mellett voltak helyezhetők. A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette és az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentést egyhangulag megadta. Továbbá elfogadta közgyűlés az igazgatóság javaslatát, hogy az utolsó évek folyamán a társulati bányákban, valamint vállalat birtokában levő Petrozsény—Livazény—Lupényi h. é. vasút vonalán fogantatosított nagyszámú beruházásokból eredőleg felszaporodott függő kötelezettségek rendezése céljából a társulati alaptőke 35,000 darab 200 korona névértékű részvények kibocsátása útján hét millió koronával tizenhatmillió koronára emeltesék. Együttel elhatározta a közgyűlés a jelenleg forgalomban levő 80 korona névértékű részvényeknek 200 korona névértékű szelvényekké való átszétételét olyképen, hogy két és fél darab régi részvény ellenében egy új, 200 korona névértékű részvényt fognak költségmentesen kiszolgáltatni. Az igazgatóság felhatalmazást kapott arra, hogy mind a két művele-

let egymással kapcsolatosan, erre alkalmasnak mutakozó időpontban fogantatosítsa. Az elnök tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy az igazgatóság mindenesetre annak idején gondoskodni fog arról, hogy a tőkefelemelési tranzakció sikere már előre is biztosítva legyen. A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelő-bizottság eddigi tagjait újra megválasztotta. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülése gróf Bellencze Fernandót az igazgatóság elnökévé és Ullmann Adolfot alelnökké újra megválasztották.

Spalding őrnagy forrásai. A pozsonyi mérnöki hivatal nyilatkozata szerint Spalding őrnagy eredménytel kutatott forrást a Vödri-völgyben. A források a Spalding őrnagy által megjelölt helyen fölbugyogtak és bűszgükről mindenki meggyőződhetik. Spalding utasítása szerint harminc méter mélyre gránitba furtak. Harminckét méter csillámpalaréteg következett, melyben émelkedő

A kézi szivattyúval történt kísérletek azt mutatták, hogy percenként kétszázhusz liter víz fakad föl, a gépi szivattyúval természetesen sokkal több víz várható, mert kézi hajtás egy forrás bőségét nem tüntetheti föl. A Vaskutaeska mellett furt helyről harmincegy méter mélységből meglepően sok víz jön. A m. kir. államvasutak igazgatósága különben állandóan használja Spalding őrnagyot források keresésére. Az ipolydamasdi kőbánya mellett nagy eredménnyel kutatott az őrnagy, aki legutóbb Bogoszlón fedezett föl az államvasutak megbízásából forrásokat.

Mentőkészülékek fényes sikerei. A [sanfranciskói] lapok csodálattal eltelve emlékeznek meg a mentőkészülékek fényes sikere alkalmazásáról. A mentőkészülékek egy nagyobb mérvű robbanás alkalmával kerültek alkalmazásra. A tüzoltó-készülék egy magasrangú tisztie, akilhez erre a robbanási esetre vonatkozólag kérdést intéztek, következőket írja a nagy feltűnést keltő esetről: Igazolhatom, hogy az „Examiners” cikke, amelyben a salétroms-robbanás két áldozatának a Dräger-féle sisakkal való megmentéséről ír egy lelkesedéssel, teljesen egyezik valóssággal. El kell ismernem, hogy a Dräger-féle sisakos mentőkészülék nélkül lehetetlenség lett volna embereimmel az élő gázokon átlátni s épület hátsó részében eszméletlenül fekvő embereket megmentenem. Kétségtelen, hogy a két ember megmentését tisztán Dräger-készüléknek köszönheti, amelyet — őszintén szólva — ez alkalommal láttam először. Ez a fényes siker oly elhatározó benyomást tett rám, hogy mihamar ajánlottam Murphy parancsnoknak, hogy a parancsnokságom alatt álló gőzfecskendőt 12 ilyen sisakkal szereltesse fel.

Uj ipartelep. A magyar általános kőszénbánya részvénytársaság Németújváron nagyszabású gőzfűrésztelepet szándékozik létesíteni, melyen a környéken elterülő erdőségekre kitermelt faanyagot dolgoztatja fel.

A Magyar Acélárugyár r.-t. május hó 21-én tartja tizenhatodik rendes közgyűlését. Eredményszámla: *Tartozik:* Kezelési és eladási költségek 128,788.09 K. Igazgatósági jutalék 15,228.83 K. Felügyelőbizottság tiszteletdíja

MŰSZAKI és GÉPIPARI RÉSZVÉNYTÁRS. Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

∴ Szivattyúk minden célra. Tüzoltó fecskendők. ∴

Műszaki cikkek: gummi- és asbest-árúk minden célra.

Kenőolajok, tisztítógyapot, gépszijak. Robbanásmentes acetylen bányalámpák.

Telefon 153-11.
168-00.

(B/3146/731/52)

MOTOROK.

az 1910. évre 1600 K. Nyugdíjjárulékok 8449.70 K. Adók és illetékek 16.542.48 K. Kamatok 2879.94 K. c.Írások raktárak és felszerelések értékéből 47.553.38 K. Tiszta nyereség: nyereség a folyó évben 137.059.47 K, nyereségáthozat az előző évről 5411.55 K. Összesen 363.513.44 K. *Követel:* Nyereségáthozat az előző évről 5411.55 K. Brutto nyereség 358.101.89 K. Összesen 363.513.44 K.

A felbomlott petroleumkarfell. Megirtuk, hogy a petroleumfinomítók között megkötött egyezmény végleg felbomlott. Érdekes, hogy az osztrákok a magyar érdekeltséget okolják a beállott helyzetért s ezen a címen erőteljes megtorlásra készülnek. Ez egyelőre abban nyilvánul, hogy az osztrák finomítók épségben maradt karfellje a Magyarország felé irányuló relációkban 3.50—4 koronával csökkentette az árakat. Ezzel kapcsolatban kell megemlítenünk azt is, hogy a galíciai nyersolajtermelők központja május elejétől 3 K 10 fillérről 3 K 60 f-re emelte a nyerspetroleum árát. Valószínű, hogy az ütközőpont a két állam finomítói között az volt, hogy az osztrákok által követelt exportbonifikációt a magyarok nem voltak hajlandók megadni. Bármilyen is azonban az ok, kétségtelen, hogy a legközelebbi időben számíthat a közönség a petroleum árának csökkentésére.

Elhalasztott közgyűlés. A veresvizi „Kalazanti József” bányatársulat igazgatósága értesíti a részvényeseket, hogy a május hó 19-ére hirdetett közgyűlést közbejött akadályok miatt június hó 3-ára halasztott.

Angol szénimport. Az angol szénsztrájk megszűnése óta az első 4000 tonnást szénszállítmányt a „Humna” magyar gőzös hozta New-Portból Finnuba a petróleumgyár részére.

Aranyelet. Marosszentgyörgy közelében, Máriaffy Lajos birtokán ivóvíz kutatása közben gazdag és értékes aranykőzetre bukkantak. A talált kőzetet Budapestre küldték megvizsgálás végett.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság részvényesei folyó évi rendes közgyűlést *ésütörtökön, i. évi május hó 30-án délután 10 órakor Bécsben, a bécsi kereskedők testületének nagstermében* (IV. Schwarzenbergplatz 16. sz. a.) fogják megtartani. A szavazásra jogosult részvényesek belépőjegyeiket i. évi május hó 22-étől fogva a társulat számfelvitésében, Wien, III., Hintere-Zollamstrasse 1. szám alatt átvehetik, ahol a fentemlített naptól fogva megtekinthető, vagy átvehető a közgyűlés napirendje, felügyelőbizottság által felülvizsgált árszámadás és az üzleti jelentés is. A részvényesek önálló indítványait a közgyűlés csak abban az esetben tárgyalhatja, ha azok legalább 14 nappal előbb a napirendre való kitűzésé végett az igazgató-tanáccsal közöltettek. A meghatalmazáshoz szükséges

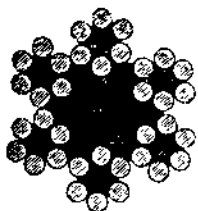
ürlapokkal a társulat számfelvitésére szolgál. *Alapszabályok.* 18. §. Az igazgatótanács tagjaira vonatkozó kivételtől (29. §.) eltekintve, minden részvényes, aki a közgyűlés idején és 6 hé ap óta legalább 5 drb saját nevére szóló egész részvény tulajdonosaként van a társaság könyveiben bejegyezve, osztrák vagy magyar állampolgár s polgári jogainak élvezetében van, mint jogi személy (részvénytársaságok és hasonló) Ausztriában vagy Magyarországon székel, a közgyűlésen abban az esetben bír saját neve alatt egy szavazattal, még pedig tekintet nélkül a birtokában levő részvények nagyobb számára, ha kimutatja, hogy a részvények valóban tulajdonában vannak; ez pedig az által bizonyítottatik, hogy részvényeit *legalább 3 nappal a közgyűlés előtt* az igazgató tanácsnál Wienben, vagy 7 nappal közgyűlés előtt a társaság budapesti vagy linzi ügynökségénél letétbe adja. A letett részvények csak a közgyűlés megtartása után bocsáttatnak újból a tulajdonos szabad rendelkezésére.

19. §. Jogi személyek (részvénytársaságok és hasonló), valamint gyámság és gondnokság alatt állók szavazati jogát azok törvényes képviselője gyakorolhatja s a szavazati jog egyáltalában gyakorolható meghatalmazott által, de a meghatalmazottnak szintén szavazásra jogosult részvényesnek kell lennie s a számára egy évvel nem régebben kiállított meghatalmazást legalább 7 nappal a közgyűlés előtt az igazgatótanácsnál kij kell mutatnia. Az akként igazolt meghatalmazottak saját és összes meghatalmazóinak nevében legfeljebb 5 szavazattal bírnak.

A Dobsinai rézművek r.-t. felhívja részvényeseit, hogy a társulati alaptőke, 1.750.000 K hátralékos 20 %-át, 350.000 K-t, azaz részvényenként 40 koronát, május hó 30-ig fizessék be a Magyar általános hitelbanknál.

Az Orsz. Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Nagybánya-vidéki osztálya május 11-én 11-én délután 4 órakor Nagybányán a m. kir. bányai igazgatóság tanácstermében közgyűlést tartott. Tárgysorozat: 1. Elnöki bejelentések. 2. Titkár jelentése az 1911. évről. 3. Pénztáros jelentése az 1911. évről. 4. Előirányzat az 1912. évre. 5. Az elmúlt évben tartott felolvasások egyikének jutalmazása. 6. A f. évi közgyűlés programjának megállapítása s az egyes bizottságok megalakítása. 7. Dr Szokol Pál m. kir. bányatanácsos felolvasása „Bajfalu ártézi vize földtani ismeretével.” 8. Indítványok. Gyűlés után este 8 órakor összejövetel volt az István király-szálló éttermében, hölgyek részvételével.

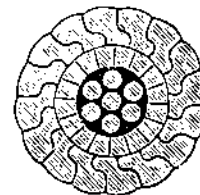
Bányalátogatás. A kolozsvári gimnázium harminc növendéke felkereste Marosujvárt, hogy az ottani sóbányákat megtekintse. A kiránduló diákok megérkezésük után leszállottak a bányába.

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár
részvénytársaság

Budapest, V., Vizafogó 1460. szám.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek.

Elektrolytikus vörösrézhuvalok, okonítvezetékek, szerclvények stb.

(B/2095/619/25.)

A selmeci bányászat fejlesztése. A selmecbányai bányászatnál a mélyművelés gazdaságosabb folytatása s ezzel kapcsolatosan a béalabányai, egykor virágzó aranybányászat újra felújítása végett szükséges volt, hogy a művelés, a drága kőszéntüzeléssel fentartott gőzgépezem helyett az olcsóbb, nyersolajfűtésre berendezett hőerőgépek üzemére térjen át. E célból a Ferenc József-aknán az igazgatóság egy, két gépegyeséggel ellátott központi elektromosáramfejlesztő telepet létesített. Ezek közül az 1903-ban beépített gépegyeség csak 150 lóerős gőzgép volt, mellyel közvetlenül van kapcsolva a 140 K. V. A. teljesítményű elektromosságot fejlesztő dinamógép. 1910-ben egy 160 lóerős gépegyeséget állítottak be a másik gép mellé. Ez, mellyel szintén közvetlenül van kapcsolva a 150 K. V. A. teljesítményű dinamó, már nyersolajfűtésre berendezett Discel-motor. A harmadik gépegyeség beépítését 1912-re engedélyezte a pénzügyminiszterium. Ez a gépegyeség szintén nyersolajfűtésre berendezett 340 lóerős Diesel-motor lesz, kapcsolatban egy 340 K. V. A. teljesítményű generátorral. Ha már mind a két Diesel-motor üzemben lesz, az összes, gőzerővel hajtott gépeket elektromos hajtásra fogják átalakítani s a már most átalakított é selektronoshajtásra berendezett máriaknai, emilaknai és ferencaknai huzógépeken, a sándortelepi drótkötélgyár és kovácsműhely munkagépein, a ferencaknai szárazéretörőn, az elektromos furógépeken s az elektromos világítás berendezésein kívül a ferencaknai aknaszállítógépeket, az újonnan épülő központi ércelőkészítőművet s a ribniki fűrészt is elektromos erővel fogják üzemben tartani. A ferencaknai központi elektromos áramfejlesztő telep fogja elektromossággal ellátni a már megkezdett s legközelebb nagyobb mértékű építés alá kerülő béalabányai Zsófia-akna aknaházában elhelyezendő vízemelő és szállító dinamogépeket is. Tekintetbe véve a berendezendő összes gépek üzemét, a nyersolajfűtésre berendezett gépek üzeme a gőzzel hajtott gépek üzeménél évenként százezer koronával lesz olcsóbb.

Szénforgalom. A Máv. vonalai mentén fekvő kőszénbányák az április hó 14-étől április hó 20-áig terjedő héten hat munkanap alatt összesen 13.112 kocsirakomány szénét adták fel; 2486 kocsirakománnyal többet, mint az előző héten és 3968 kocsirakománnyal többet, mint a múlt év hasonló (IV/16-tól IV/22-ig) időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 2185 vasúti kocsi raktak meg, 414 kocsival többet, mint az előző hét egy-egy munkanapján.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

A szénárak emelése. A bécsi szénkereskedők végrehajtó bizottsága összeült, hogy a szén árát az e hó 15-én az államvasutakon életbelépő magasabb szénzállítási tarifákhoz képest szabályozza. A szén árát előreláthatólag május 15-től kezdve termázsánsként 5—6 fillérrel emelik.

Oroszország szénszükséglete. Dacára annak, hogy a szénszükségleteiket Angliából fedező balti és szeptepetvári gyárak más évekhöz hasonlóan a hajózás újból való megkezdéséig el vannak látva szénnel, mégis attól lehet tartani, hogy Angolország nem fogja rendes időben megkezdni a szénszállítást. Erre nézve jelenleg az iránt folynak tanácskozások,

hogy mi módon lehetne az északi részekeken fekvő gyárak szénellátását biztosítani. A baltvidéki iparosok a doni szén szállítási díjtételének leszállítását követelik, mely leszállítás azonban csak akkor járna eredménnyel, ha a vasutak a tömeges szénszállítást fennakadás nélkül bonyolíthatnák le. Most a vasutak e szállítások szervezésének kidolgozásával foglalkoznak.

A konstanzi petroleum- és benzinkivitel 1911-ben.

A petroleum ipar termékeinek kivitele az 1911-ik évben ismét nem jelentéktelen emelkedést mutat, amennyiben 1911-ben Konstanza kikötőjéből 623,879 naftaterméket vittek ki, szemben az 1910. év által elért 519,363 tonnányi kivittel.

A fenti mennyiségből 16,063 tonnát Magyarországra és Ausztriába, 3861 Amerikába, 28,981 Belgiumba, 2515 Bulgáriába, 2 Dániába, 41,536 Németországba, 165,935 Angliába, 120,739 Franciaországba, 8 Görögországba, 22,736 Hollandiába, 32,689 Olaszországba, 12,054 Norvégiába, 8439 Svédországba, 16 Oroszországba és 168,118 tonnát Törökországba és Egyiptomba vittek ki. A kivitel jelentékeny része és pedig 579,291 tonna, a petroleum-tartályokból tartány-hajókba hajóztatott be, míg a maradék 44,488 tonna bádogszelencékben, barrel-okban (a parafin-zsákokban!) került elszállításra.

Ára nézve 100,356 benzín, 275,138 petroleum, 247,041 félgyártmány és nyersolaj, 425 tonna parafin került kivitelre. A benzín-kivitel az 1910. évi 93,826 tonnával szemben 100,356 tonnára emelkedett. A legszelesebb piacnak az elmúlt évben is Franciaország bizonyult, amely 60,984 tonnát vett fel, míg a többi mennyiséget a következő államokba és a következő arányokban vittek ki: Angliába 21,391, Németországba 9716, Hollandiába: 3897, Norvégiába 2113, Törökországba és Egyiptomra 1445, Olaszországba 633, Bulgáriába 167 tonna, valamint valamelyes mennyiséget Görögországba. Konstanzából 276,057 tonna petroleumot indítottak ki és pedig 235,248

tartányhajókban, a többi pedig 40,909 t.-nyi mennyiséget bádogszelencékben a 20 kg. vitték ki elsősorban is Törökországba és Egyiptomba, ahová 139,407 t. vitetett ki. Továbbá vásárlók gyanánt szerepeltek: Anglia 71,061, Németország 28,335, Bulgária 24,393, Svédország 4715, az Északamerikai Egyesült-Államok 3861, Franciaország 1840, Bulgária 1485, Spanyolország 145, Magyarország és Ausztria 2 tonnával. A kivitel az előbbi évvel szemben 38,206 tonnányi emelkedést mutat. A félgyártmányok és nyersolajok kivitele a megelőző évhez képest jóformán megháromszorozódott, amennyiben az 1910. évi tekintetben 86,948 tonnányi kivittel szemben az 1911. év 247,041 tonnányi kiviteli eredményt mutat fel. A legnagyobb mennyiséget és pedig 244,682 tonnát tartányhajókba raktak be, míg barrelekben csak mintegy 2359 t. kátrányt vittek ki. A leginkább gépek fűtésére használt olajoknak tulnyomó részben Anglia volt vásárlója, amely a jelentés évében 73,481 tonnányi mennyiséget szerzett be itteni termelésből. További fogyasztókként Franciaország 57,854, Törökország és Egyiptom 27,103, Olaszország 31,109, Magyarország és Ausztria 16,061, Norvégia 9941, Hollandia 18,839, Belgium 4588, Svédország 3724, Németország 3485 és Dánia 2 tonnával szerepelnek. Parafint (zsákokban) Törökországba 163, Olaszországba 143, Franciaországba 61, Németországba 30, Oroszországba 16, Bulgáriába 8 és Spanyolországba 3 tonnát vittek ki.

Deutscher Bericht.

Personale Nachricht. Hierdurch beehren wir uns unseren werten Lesern und Inserenten ergebenst anzuzeigen, dass unser Chefredakteur, Herr Dr. Béla Bischitz nun auch seine Rechtsanwaltspraxis aufgenommen hat. Wie Herr Dr. Béla Bischitz als Journalist und Redakteur stets bestrebt war, die Interessen unserer werten Freunde zu fördern, stellt er ihnen auch als *Rechtsanwalt* seine reichen Kenntnisse zur Verfügung und steht mit Rat und Tat in allen vorkommenden Fällen gerne zu Diensten.

Der Erzreichtum Bosniens. Friedrich Katzer, der s. Zt. eine ausführliche Untersuchung über die Erzlagerstätten Bosniens und der Herzegowina anstellte, hat die Resultate seiner Forschungen nun in Buchform (Verlag Manz) herausgegeben. Der Verfasser beschäftigt sich nicht nur mit den grossen Erzlagern von Vares und der Sanagegend Nordwest-Bosniens, von denen nur die ersteren in rationeller, moderner Weise ausgenützt werden, während in den letzteren noch in sehr primitiver Weise produziert wird, sondern giebt ein Bild über das gesamte Erzvorkommen. Die *aufgeschlossenen*, resp. die auf sicherer Grundlage abschätzbaren Eisenerze Bosniens und der Herzegowina werden auf 22,3 Millionen Tonnen geschätzt, wovon 15 Millionen Tonnen Brauneisenstein (limonitische Erze) sind. Der noch *unaufgeschlossene* Eisenerzreichtum Bosniens kann auf mindestens 30 bis 40 Millionen Tonnen geschätzt werden. Zur Zeit bewertet man die Tonne Eisenerz mit ca 10 Kronen. Der relative Wert der Erze hängt wesentlich davon ab, wieviel und unter welchen Bedingungen im Lande selbst verarbeitet werden kann. Hierfür bietet das Land, das über mächtige Wasserkräfte verfügt und sich der Elektrostahlindustrie zuwenden kann, die besten Aussichten. Bosnien und die Herzegowina besitzen in ihren Eisenerzlagerstätten einen Schatz, der für den weiteren, wirtschaftlichen Aufschwung und die industrielle Entwicklung dieser Länder von allergrösster Bedeutung ist.

Galizische Karpathen Petroleum-Gesellschaft. Die Steigerung der Aktien dieser Gesellschaft, die dieser Tage um K 20 in die Höhe schnellten, war von einer Reihe von Gerüchten begleitet. Es wurde von einer Dividende von K 35, von der Erbohrung eines neuen Schachtes, von einem Übereinkommen mit den Amerikanern sowie von der Beseitigung der Differenzen mit den ungarischen Raffinerien gesprochen. Letzteres ist vollständig aus der Luft gegriffen, ebenso die Gerüchte über eine angeblich in Berlin zu Stande gekommene Vereinbarung mit der *Standard Oil Company*. Auch die Gerüchte über Erbohrung eines neuen Schachtes entsprechen nicht den Tatsachen und die Dividendentaxationen sind zumindest verfrüht. Richtig ist allerdings, dass im Export jetzt bessere Preise erzielt werden können und dass man den Eindruck gewonnen hat, als ob aus Gründen, die nicht zu kontrollieren

sind, die amerikanische Konkurrenz in Deutschland nachlassen würde.

Fusion in der Maschinenindustrie. Erst vor kurzem ist die *Maschinenfabriks-Aktiengesellschaft*, vormals *Breitfeld, Danek & Co. Prag-Karolinenthal* (Aktienkapital 10.000.000 Kronen) unter Aegide der Pester Ungarische Kommerzbank eine Interessengemeinschaft mit der zum Interessenkreise der Kommerzbank gehörigen „*Nicholson*“ *Maschinenfabriks-Aktiengesellschaft Budapest* eingegangen. Nun ist auch in der am 4. cr. stattgefundenen Generalversammlung die weitere Fusion der „*Nicholson*“ mit der *Schlick'schen Maschinenfabriks-Aktiengesellschaft* beschlossen worden. Die Fusion kam auf folgender Basis zustande: 3 Stück Nominale 200 K. „*Nicholson*“-Aktien werden gegen 4 Stück Nominale 200 K. „*Schlick'sche*“-Aktien eingetauscht. Die bisher auf Namen ausgestellten 400 K. Nominale Aktien der Schlick'schen Eisengiesserei werden auf Ueberbringer lautende 200 K. Nominale Aktien umgeändert. Die neue Gesellschaft wird unter der Firma: *Schlick-Nicholson Maschinen-, Schiff- und Waggonfabriks-Aktiengesellschaft* eingetragen.

Finanzierung der oesterreichischen Bergmann-Elektricitäts-Werke. Die in *Bodenbach a. Elbe* bestehende Fabrik, jetzt G. m. b. H. soll in eine *Aktiengesellschaft* mit 6 Millionen Kronen Kapital umgewandelt werden. Die Verhandlungen wurden in Berlin seitens der *Anglobank* durch *Generalrat Professor Landsberger* mit Herrn *Bergmann* und den Berliner Interessenten seines Unternehmens geführt. Der Aufsichtsrat der deutschen *Bergmann-Elektricitätswerke* tritt am 13. dieses Monats zusammen, um sein Votum zu dem vereinbarten Vertrage abzugeben.

A salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulat bányagazgatóságához

két bányamérő aknászt

keresünk. Mérésben és számításban megfelelő jártasság, több évi gyakorlat, a magyar nyelvnek írásban és szóban való teljes ismerete kívántatik. Folyamodványok kellően felszerelve s a fizetési igények megjelölésével alulírott igazgatósághoz terjesztendő be.

BÁNYAIGAZGATÓSÁG.
Petrozsény.

(849/19)

Uti bőrröndöt

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben vásárolhat a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. — Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(B/3882/611/24)

Derszidaer Kohlenfelder. Es wurde allgemein die Nachricht verbreitet, dass sich zwecks Ausbuchtung der Kohlenfelder in der Umgebung von *Derszida* eine Aktiengesellschaft mit einem Kapitale von 2,200.000 Kronen und dem Sitze in Genf gebildet habe. Ferner soll eine andere Gesellschaft, die die Ausbeutung der „Braunkohle“ bei *Kárásztelek* und *Somlyóujlak* bezweckt, gegründet worden sein. Wie wir von kompetenter Seite erfahren, ist weder in *Derszida* noch in *Kárásztelek* Braunkohle vorhanden. Das Vorkommen ist *Lignit*. Das Aktienkapital ist zudem noch nicht eingezahlt worden.

Kartell der Kabelabriken. Zwischen den österreichischen und ungarischen Kabelabriken werden Unterhandlungen zwecks Gründung eines Kartells für alle Kabelleitungen ohne Bei gepllogen. Die Verhandlungen werden nach Eingang der Erklärungen der einzelnen Firmen fortgesetzt.

Neue Erdgasquelle. Während der Bohrungen nach einem artesischen Brunnen ist man auf dem Gute des Ministerialrates *Anton Vicián* in *Veresegyháza* auf Erdgas gestossen. Die Fachmänner haben konstatiert, dass das aus einer Tiefe von 230 Meter hervorbrechende Gas *Metan* ist und stündlich 44 cbm ausströmen. Entzündet, entwickelt das Gas eine ausserordentliche Wärme. Der Eigentümer gedenkt das Gas in seiner Ziegelfabrik nutzbar zu machen.

Die Verwertung des Sármaszer Erdgases. Der Staat hat das Terrain des Sármaszer Gutsbesitzers *Anton Veszprémy* abgelöst. Auf Grund des Vertrages erhält *Veszprémy* jährlich 2,400.000 cbm Erdgas welches dieser an eine Aktiengesellschaft verkauft hat, die sich kürzlich mit einem Kapitale von K. 750.000 konstituierte.

Schürfbewilligungen. Die *Rimamurány-Salgótarján*er Eisenbergwerks-Aktiengesellschaft erhielt Schürfbewilligungen für das ganze Gebiet der *Nagybányaer* Berghauptmannschaft zwecks Erschliessung der Erzvorkommen.

Neue Kohlenruben. In der Umgebung von *Nagyvásson*, in *Urkut*, haben die Schürfer der *Csinigervölgyer* Bergwerksgesellschaft ein mächtiges Kohlenlager von guter Qualität gefunden.

Rationelle Verwertung des Kissármáser Erdgases. Das Projekt für die Leitung des Kissármáser Erdgases von *Kissármás* nach *Torda* und *Marosújvár* ist bereits ausgearbeitet und soll bald zur Ausführung kommen. Zur Zeit wird in dem Finanzministerium der Plan entworfen, das Gas von *Marosújvár* über *Nagyenyed* und *Gyulafehérvár* nach *Zalatna* zu leiten, wo das Erdgas in den staatlichen Hüttenwerken Verwendung finden soll.

Fabriksgründung. In *Tabor* soll eine Fabrik landwirtschaftlicher Maschinen, verbunden mit einer Giesserei errichtet werden. Zu diesem Zwecke hat sich eine Aktiengesellschaft konstituiert mit einem Kapitale von 2 Millionen Kronen. Dem Konsortium gehört auch der Direktor der städtischen Sparkasse in *Tabor* an.

Auflösung des Petroleumskartells. Die Auflösung des Petroleumkartells, das von allem Anfange ein Schmerzenskind aller Beteiligten war und stets auf sehr

schwachen Füssen stand, ist nunmehr durch die Plenarversammlung der österreichisch-ungarischen Petroleumraffinerien ausgesprochen worden. Die Kündigung ist von der sogenannten Uniongruppe: *Floridsdorfer*, *Triester* und *Koliner* Raffinerie, *Danica*, *Bihar-Szilágyer* und *Ujhelyer* Raffinerie, ausgegangen, die über die zur Beschliessung der Auflösung notwendige Stimmenanzahl verfügten. Als eine Folge der Auflösung wurde eine Ermässigung der Inlandspreise um 3 Kronen vorgenommen. Die Raffinerien haben sich unter Konventionalstrafe verpflichtet, keine *Terminausbuchtungen* zu machen, sondern sich auf Verkäufe von Monat zu Monat zu beschränken.

Bau einer Drahtseilbahn. Die Direktion der staatlichen Eisenwerke beschloss zwecks Beförderung der Produkte ihres Bergwerkes in *Ornópuszta* den Bau einer Drahtseilbahn.

Neue Trachitgruben. Auf dem *Végleszer* Gute, dessen Besitzer Erzherzog Friedrich ist, wurde Trachitgestein von grosser Ausdehnung gefunden. Mit der Ausbeutung hat man bereits begonnen.

Fabriksgründung. Zwecks Ausbeutung des Schwefel-, Kies- und Antimon-Erzlagers bei *Pernek* und *Konya* wurde unter der Firma: *Westungarische Schwefelsäure- und Antimonpräparatfabrik-Aktiengesellschaft* ein Industrieunternehmen mit einem Kapitale von K 750.000, eingeteilt in 3750 Aktien à K 200 Nominale, in *Fozsony* gegründet. Die neue Gesellschaft wird das *Berg- und Hüttenwerk „Klima“* in *Bazin* übernehmen und in *Pernek* eine Fabrik errichten.

Der Absatz der Eisenwerke. Nach den zur Ausgabe gelangten Ausweisen der österreichischen Eisenwerke pro März 1912 beziffert sich der Absatz in den nachbenannten Fabrikaten — soweit dieselben einer gleichmässigen Verteilung auf die einzelnen Werke unterliegen — wie folgt:

	März gegen 1911	Metertentner	Seit 1. Januar 1912 gegen 1911	
Stab- und Fassoneisen	422.310	+ 78.166	1,159.047	+ 265.825
Träger	155.501	+ 37.043	380.201	+ 80.848
Grobleche	51.613	+ 13.631	161.801	+ 45.621
Schienen	76.926	+ 28.726	206.825	+ 3.758

✂ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ✂

K. B. Vrdnik. Az esetet sokkal részletesebben kell megírnia. Adataiból nem bírnak kiigazodni. Az idevonatkozó törvény szerint, ha valamely munkaadó egyidejűleg bányászati üzemet s a bányászati üzemen kívül más iparüzemeket is folytat, mindazon betegség esetére való biztosításra kötelezett alkalmazottait, akik az általa fenntartott bányatársuladának alapszabályai szerint a társulada kötelékébe fel nem vehetők, a betegség esetére való biztosítás céljából az üzem helye szerint illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnál bejelenteni tartozik.

A baleset esetére való biztosítás szempontjából azonban a szorosan vett bányászati és kohászati üzemben alkalmazottakon kívül más üzemekben alkalmazottakra a bányatársuladák az általuk gyakorolt baleseti segélyezést és kártalanítást nem terjeszthetik ki.

Kizárólag azon bányatársulada-tagok nem tagjai az Országos Pénztárnak, kik a szorosan vett bányászati és kohászati üzemekben vannak alkalmazva. A többi baleset esetére való biztosításra kötelezett üzemek bármelyikében alkalmazottak, ugyancsak az ily foglalkozásra áttérő, a szorosan vett bányászati és kohászati alkalmazásból kilépett egyének ellenben feltétlenül kötelesek a baleset esetére való biztosítás céljából az Országos Pénztárhoz belépni akkor is, ha a szorosan vett bányászati vagy kohászati üzemen kapcsolatos

valamely biztosítási köteltség tartozó melléküzem-ben vannak alkalmazva és ezen a címen valamely bánya-társadának a tagjai is. Annak a megállapításár, hogy mily üzemek, illetve művek esnek a bányatörvény és melyek az ipartörvény hatálya alá, figyelembe veendő a m. kir. pénzügyminiszter 68.267/1899. számú rendelete, melynek értelmében az iparról szóló 1884. évi XVII. t.-c. 183. §-a c) pontja szerint a bányászat és kohászat nem esik ezen törvény rendelkezései alá. Másrészt pedig az általános bányatörvény 131. §-a közleléről megjelöli a bányászat és kohászat üzleti terjedelmét, illetőleg részletesen felsorolja mindazt, amire a bányaadományozás a vállalkozót feljogosítja.

Ameddig a bányászat és kohászat az idézett 131. §. keretében mozog: addig az illető vállalatok, csak a bányatörvény rendelkezései alá esnek s bányaarendőri, illetőleg bányaerőhatósági felügyelet alatt állanak.

A bányatörvény 131. §-a b) pontjából következik, hogy az adományozás a vállalkozót csak nyers termények előállítására és forgalomba hozatalára jogosítja fel, amennyiben tehát a bányászati és kohászati vállalatoknak csak nyers termények nyerése képezi a feladatát, annyiban az illető vállalatok nem tartoznak az ipartörvény rendelkezései alá. Műhelyt azonban az ilyen bánya- vagy kohóvállalatok a nyers termény feldolgozásával is foglalkoznak, ez esetben ezen finomító műhelyek és feldolgozási üzemágak tekintetében már az ipartörvény rendelkezései alá esnek.

Emlékeztetve nem esnek az ipartörvény rendelkezései alá:

1. A fentartott ásványok kutatása, feltárása és lefejtésére szolgáló, vagyis szó legszorosabb értelmében vett bányaművek;

2. az ércelőkészítő-művek, vagyis mindazon telepek, amelyekben a bányából kihalozott fejtmenyek aprítás, osztályozása és töményítése történik;

3. szénelőkészítő-művek, nevezetesen szénosztályozó és a szénmosó telepek, de úgy a 2., mint a 3. alattiak csak annyiban, amennyiben még kereskedelmi forgalomba nem került, vagyis közvetlenül bányából kihalozott fentartott ásványok (érc és szén) aprítását, osztályozását, töményítését, illetve mosását eszközlik;

4. a lúgzás, fonsorozás és villamos kéjtés útján bányaterményekből és kohóközépterményekből nyers fémeket előállító művek;

5. a nyers fémek előállítására szolgáló asztokemenecék és egyéb készülékek;

6. azon pörkölkemenecék, amelyekben a fentartott ásványoknak a 4. és 5. alatti kohósítás szükségképeni előmüvelését képező pörkölése eszközöltetik;

7. kokszkemenecék, amennyiben a szén termelése helyén állíthatnak fel;

8. briketsaitók amennyiben helyén állíthatnak fel;

9. a kohóművekkel szoros kapcsolatban álló üzemek, melyek a kohók mellékterményeit dolgozzák vagy a kohósítás, lúgzás stb. céljaira szükséges a kohótelepen állítják elő;

10. a bánya- és kohótelepeken levő kovács-, ács-, asztalos-, drótkötél- és gépműhelyek, téglavetők és fűrészek, ha azokban kizárólag a bánya- és kohóüzemhez szükséges eszközök és szerek készíttetnek és javíttatnak.

Amennyiben valamely konkrét esetben a törvény alkalmazásának kérdése kételyt kizáró módon nem volna eldönthető, esetről-esetre a főbányahatóság a kereskedelemügyi minisztérium mint legfőbb iparhatósággal egyetértőleg fogja meghatározni, hogy vajon az illető műhelytelep vagy üzemág ki van-e véve az ipartörvény rendelkezései alól vagy sem.

1912. évi 4442.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

A petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal zsicei telepé mélyítendő III. akna részére szüksége.

üzemi épületek,

m.: egy tisztli lakás, rendelő, irodaépület, lámpaktár, műhely, anyagraktár és gépházak építésére és az ezekkel kapcsolatos munkálatokra vonatkozólag

nyilvános pályázatot hirdet.

Az árlejtésen részt vehetnek mindazon hazai vállalkozók, akiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

A jervek, az ajánlati és költségveté. minták és a pályázati feltételek Petrozsényban a m. kir. kőszénbányahivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy kívánatr. 25, azaz Huszonöt korona előzet. beküldése után a pályázóknak elküldetnek.

Az ajánlatok május hó 29-én délelőtt 8 óráig a hivatalnál nyújtandók be.

Az ajánlatok I korona helyeggel, az ajánlatok mellékletei ivenkint 30 filléres helyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirással láthatandók el:

„Ajánlat a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal zsicei telepén mélyítendő III. számú akna ére szükségos üzemi épületek építésére“

Ajánlat csakis az összmunkára és csakis a kőszénbányahivatal által kiadott úrlapokon tehető, kivételt képez asztalosmunka, melyre külön ajánlat is tehető.

Ajánlattevő tartozik 1912. év május hó 28. déli 12 óráig az ajánlati végösszeg 5 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal pénztáránál letenni. Értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. A letett bányapénzről a letéti nyugtát nem szabad ajánlatához csatolni.

Az ajánlatok 1912. május hó 29-én délelőtt 8 óráig fognak a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatalnál fellentatni. A felbontásnál, illetőleg a versenyfárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Távirat útján küldött, elkösve érkezett, kellőkép fel nem szerelt, vagy szóbeli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlatukkal a kereskedelemügyi minisztérium 1911. évi 28735. szám alatt kiadott és a középítkezé. munkákra és azokkal kapcsolatos szállításokra vonatkozó feltételek szerint maradnak kötelezettségben.

A m. kir. kőszénbányahivatal fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők között, tekintet nélkül az ajánlati összegre, illetve az egy. árakra, szabadon választhasson, esetleg ajánlatokat elutasíthassa, továbbá, hogy munkákból egyes munkákat kikapcsolja.
Petrozsény, 1912. április 29.

1912. 4449. szám.

1778/912. számhoz.

Versenyfárgyalási hirdetés.

A petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal az alsócsimpai bányauzemnél mélyítendő I-ső számú akna részére szükséges

üzemi épületek,

m.: egy tiszt lakás, rendelő, irodaépület, lámpa-raktár, műhely, anyagraktár és gépházak építésére és az ezekkel kapcsolatos munkálatokra vonatkozólag

nyilvános pályázatot hirdet.

Az árlejtésen részt vehetnek mindazon hazai vállalkozók, akiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

A tervek, az ajánlati és költségvető minták és pályázati feltételek Petrozsényban a m. kir. kőszénbányahivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy kívánatra 25, azaz Huszonöt korona előzet. beküldés után a pályázóknak megküldetnek.

Az ajánlatok május hó 29-én délelőtt 10 óráig a hivatalnál nyújtandók be.

Az ajánlatok I. koronás bélyeggel az ajánlatok mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban következő felirással látandók el:

„Ajánlat petrozsényi kir. kőszénbányahivatal alsócsimpai bányauzemnél mélyítendő I-ső számú akna részére szükséges üzemi épületek építésére.”

Ajánlat csakis az összmunkára és csakis a kőszénbányahivatal által kiadott úrlapokon tehető. Kivételt képez az asztalos munka, melyre külön ajánlat tehető.

Ajánlattevő tartozik 1912. év május hó 28. déli 12 óráig az ajánlati végösszeg 5 %-át, azaz öt százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal pénztáránál letenni. Értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. A letett bánatpénzről a letéti nyugtát szabad az ajánlathoz csatolni.

Az ajánlatok 1912. év május hó 29. d. e. 10 óráig fognak a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatalnál felbontatni. A felbontásnál, illetőleg a versenyfárgyalásnál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Távirat útján küldött, elkésve érkezett, kellőképp fel nem szerelt, vagy szóbeli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlatukkal a keresk. minik. terim 1911. évi 28735. szám alatt kiadott és a középítkezési munkákra és azokkal kapcsolatos szállításokra vonatkozó feltételek szerint maradnak kötelezettségben.

A m. kir. kőszénbányahivatal fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők között, tekintet nélkül az ajánlati összegre, illetve az egységárakra, szabadon választhasson, esetleg az összes ajánlatokat elutasíthassa, továbbá, hogy az összmunkákból egyes munkákat kikapcsolhasson. Petrozsény, 1912. április 20.

(883/19)

M. kir. kőszénbányahivatal.

PÁLYÁZAT.

A nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminiszterium folyó évi 39,528. számú felhatalmazása alapján a rónaszéki magyar kir. sóbányahivatalnál a X. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott **bányaműorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetnek.**

Javadalmazás: 1600 (egyezerhatszáz) kor. évi fizetés, az 1904. évi I. t. c. alapján járó évi 400 (négy száz) K személyi pótlék, továbbá nyugdíjba be nem számítható természetbeni lakás, esetleg törvényt szerű lakpénz, 54 kbm. tüzifa, 112 kg. sójárándóság és egy szolgálati ló eltartására évi 28 méter-mázsa szóna, 30.75 hl. zab s 400 kor. kocsitartási átalány.

A kinevezett bányaműorvos a kincstár szolgálatában álló altiszt, szolgál, ör és munkásszemélyzetet és nyugbéréseket, valamint azok családtagjait, ugyszintén a IX., X. és XI. osztályban álló bányakincstári tisztviselőket (de nem azoknak családtagjait is) ingyen gyógykezeltetni tartozik. Az eddigi bányorvosok jogosítva voltak kézi gyógyszertár tartására.

Felhívataknak azon orvostudorok, kik ezen állást elnyerni hajtják, hogy I. koronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat előljáró hatóságuk, vagy ha állami szolgálatban nem állanak, az illetékes főispán vagy polgármester útján, jelen hirdetésnek a Pénzügyi Közlönyben való megjelenésétől számítandó három (3) hét alatt a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterhez címezve az alólírt m. kir. főbányahivatalhoz nyújtsák be. Későbbben beérkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Folyamodók kötelesek hiteles okmányokkal igazolni:

1. családi és keresztnévüket, honosságukat, születési helyüket, életkorukat, vallásukat, családi állapotukat,
2. megszakítás nélküli előéletüket (curriculum vitae),
3. nyelv- és szakismereteiket, netáni kénikvi vagy körházi szolgálataikat,
4. erkölcsi magaviseletüket,
5. katonai kötelezettségüknek miként feleltek meg?
6. egészségi állapotukat, hogy a szolgálattal egybekötött köteleességek teljesítésére teljesen képesek.

A kinevezés, ha az illető nem állami alkalmazott, egy év tartamára ideiglenesen történik és csak a próbaév lejártá után és ha az illető a szolgálat teljesítésével járó kötelezettségeknek minden tekintetben megfelel, — fog véglegesítetténi.

Aknaaszlatinán, 1912. évi május hó 1-én.

(883/19)

M. kir. főbányahivatal.

1912. évi 4456. szám.

Versenyfárgyalási hirdetés.

A petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal az arsluui völgy elején mélyítendő II. számú akna részére szükséges

üzemi épületek u. m.: egy tiszt lakás, rendelő, irodaépület, lámpa-raktár, műhely, anyagraktár és gépházak építésére és az ezekkel kapcsolatos munkálatokra vonatkozólag nyilvános pályázatot hirdet.

Az árlejtésen részt vehetnek mindazon hazai vállalkozók, akiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

A tervek, ajánlati költségvetési minták és a pályázati feltételek Petrozsényban a m. kir. kőszénbányahivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy kívánatra 25, azaz Huszonöt korona előzetes beküldése után a pályázóknak megküldetnek.

Az ajánlatok május hó 29-én délután 3 óráig alulírott hivatalnál nyújtandók be.

Az ajánlatok egy koronás bélyeggel, az ajánlatok mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirással látnak elő:

Ajánlat a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatalnál az arsluji völgy elején mélyítendő II-ik számú akna részére szükséges üzemi épületek építésére.

Ajánlat csakis az összmunkára és csakis a kőszénbányahivatal által kiadott űrlapokon tehető. Kivételt képez az osztalos munka, melyre külön ajánlat tehető.

Ajánlattevő tartozik 1912. május hó 28-ikának déli 12 órájáig az ajánlati végösszeg 5 %, azaz öt százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal pénztáránál letenni. Értékpapírok a budapesti áru-és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértékem felül számításba nem vétetnek. A letett bányapénzből a letéti nyugtát nem szabad az ajánlatához csatolni.

Az ajánlatok 1912. május hó 29-én délután 3 órakor fognak a petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatalnál felbontatni. A felbontásnál, illetőleg a versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Távirat útján küldött, elkésve érkezett, kellőképp felmérés szerelt, vagy szóbeli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlatukkal a keresk. minisztérium 1911. évi 28735. szám alatt kiadott és a középítkezési munkákra és azokkal kapcsolatos szállításokra vonatkozó feltételek szerint maradnak kötelezettségbe.

A kőszénbányahivatal fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők között, tekintet nélkül az ajánlati összegre, illetve az egységárakra, szabadon választhasson, esetleg összes ajánlatokat elutasíthassa, továbbá, hogy az összmunkákból egyes munkákat kikapcsolhasson.

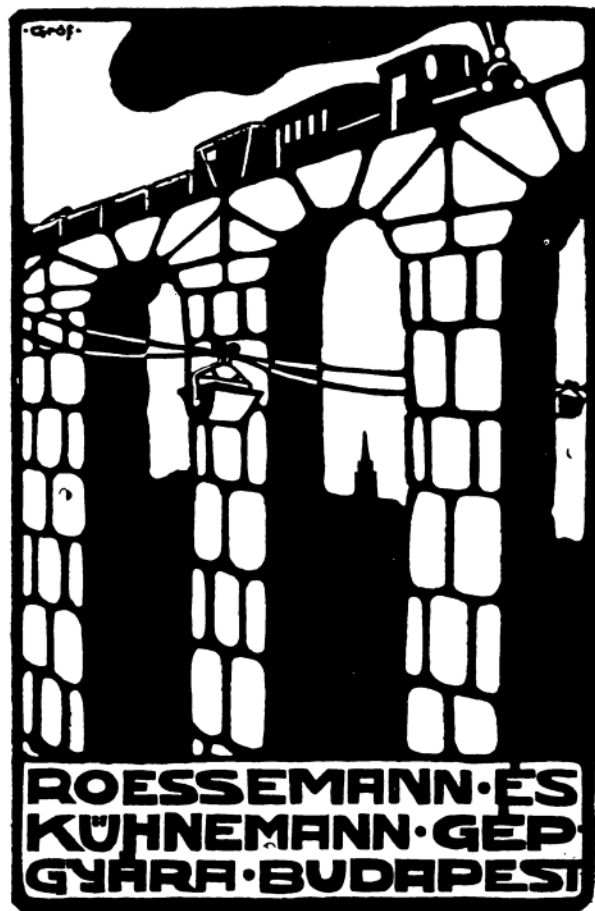
Petrozsény, 1912. május 1.

(851/

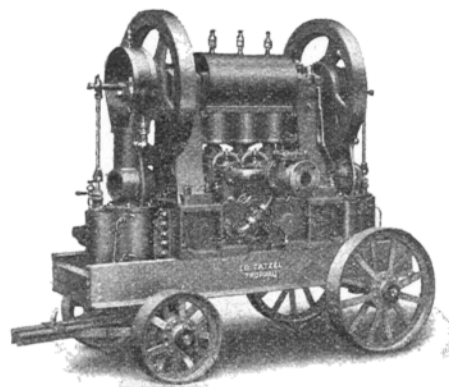
M. kir. kőszénbányahivatal.

BRÁNYA
SÓSBORSZESZ SZAPPAN
 LEGFINOMABB PIPERE SZAPPAN
 BŐRÁPOLÁSRA LEGJOBB
 ELSŐRENDŰ SZÉPÍTŐSZER

Mindenütt kapható darabonként 70 fillér árban.

ED. TATZEL, Troppau.

**Dugattyús-, kör- és forgattyús-
 dugattyús**

szivattyúk

minden célra.

Magasnyomású fúvók.

(293/789/7/II)

SZULTÁNFORRÁS

**BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HÚGYHAJTÓ ÉS HÚGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPÉRJES.**

Megrendelhető a Magyar Ásványvíz Forgalmi és
Kiviteli R.-T.-nál. Budapest. — Telefon 162—84.

B/2270/1288/927

Életpályát keres.

Erőteljes természetű, 39 éves, 6 gimnáziumot végzett ember; beszél és ír magyarul, németül, szerbül, illetőleg horvát nyelven. Jelenleg állami szolgálatban, **állást keres** bányavállalatnál vagy kohóműnél. Kifogástalan tisztességű, jellemes, pontos, megbízható, jó családból való, komoly ember; nőtlen, erélyes és munkabíró. Legalkalmasabb raktárnoki, ellenőri, felügyelői, vagy más ilyenféle állásra. Szíves ajánlatokat „A BÁNYA” kiadó-hivatalába kér „ÉLETPÁLYA” jelige alatt.

MASCHINENFABRIK und MÜHLENBAUANSTALT G. LUTHER AKTIENGESELLSCHAFT

braunschweigi cég 42349 számu

„Forgótalattyú gabonavezető csövek számára” című magyar szabadalom tulajdonosa. szabadalmának gyakorlatba vétele céljából beföldi gyárosokkal összekötöttest keres, esetleg szabadalmát eladja, vagy gyártási engedélyeket ad. — Bővebb fölvilágosítással szolgál (846/17)

Kalmár J., Szabadalmi Ügyvivőiroda BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 40. SZ.

„Aquilas,

Acetylen-lámpa alagut és táró miveléshez.

Sok ezer

használatban Oszországban, Franciaországban, Spanyolországban, Tuniszbán, Oroszországban, Ausztriában, Magyarországon, Mexikóban, Svájcban stb.

F. Santini, Ferrara

ITALIA.

Acetylen-lámpák minden célra. 100 különféle modell.
(257/828/40)

Délelőtt

Délután

**A vonatok indulása Budapest-keleti p.-u.-ról.
Érvényes 1912 május hó 1-től.**

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová
1110	5:40		Szv.	Balatonf., Tapolca	612	1:30		Szv.	Arad, Tóvis, Msziget
310	5:50		Szv.	Hatvan	1008	1:30		Szv.	Fiume, Róma, Eszék
302	6:20		Gyv.	Ruttka, Berlin	314	1:30		Szv.	Hatvan
22	6:35		Szv.	Bicske	19	1:30		Szv.	Szombathely, Wien
8	6:40		Gyv.	Wien, Graz, Sopron	914	1:45		Gyv.	Ujvidék, Sarajevo
1502	6:45		Gyv.	Kassa, Csorba	2500	1:00		Gyv.	Bicske
1512	6:55		Szv.	Kassa, Csorba	504	1:30		Gyv.	Kassa, Popr-Felka
1002	7:00		Gyv.	(Fium, Torino, Róma) (Pécs, Vinkovcze)	316	1:30		Szv.	Gödöllő
602	7:05			Arad, Brassó	1304	1:40		Gyv.	Fehring, Graz
906	7:10			Belgr, Sofia, Sarej, (Stry), Lemberg	604	1:40		Gyv.	Arad, Bukarest
402	7:20			(Máramarossziget)	4	1:45			Wien, Paris
1302	7:25			Fehring, Graz, Triest	104				(Sátoraljaújhely,
312	7:30		Szv.	Gödöllő	916			Szv.	(Lemberg, Kassa
908	7:45		Szv.	(Belgrád, Sofia)	304	1:10		Szv.	Kiskörös
608	7:50		Gyv.	Arad, Brassó	318	1:25		Szv.	Ruttka, Berlin
1102	8:05		Gyv.	Balatonf., Tapolca	320	1:30		Szv.	Hatvan
406	8:10		Szv.	Munkács, Lawocne	320	1:30		Szv.	Pécel
508	8:20			Kolozsvár, Brassó	26	1:30			Bicske
1906	8:25			Tapolca, Eszék Bród	512	1:40		Gyv.	Szolnok
306	8:35			Ruttka, Berlin	1202	1:45		Gyv.	Szabadka, Sarajevo
1706				(Máramarossziget)	1902	1:55		Gyv.	Tapolca, Eszék
2	8:40		Gyv.	(Stanislaw)	904	1:30		Szv.	Belgr, Konstantin.
220	8:50		Szv.	Wien, Sopron	512	1:40		Szv.	Nagykátá
1508	9:05		Gyv.	Torbágy	1016	1:50		Szv.	Paks
918	10:00		Szv.	Kassa, Popr-Felka	38	1:25			Komárom
520	10:05			Kszentmiklós-Tass	322	1:35		Gyv.	Gödöllő
24	11:35			Nagykátá	606	1:00		Gyv.	Arad, Bukarest
31400	12:00			Bicske	410	1:10		Szv.	Miskolc
				Gödöllő	6			Gyv.	(Győr, Sopron,
					324	1:25		Szv.	(Szombathely, Wien
					514	1:40		Szv.	Gödöllő
					308	1:55		Szv.	Nagykátá, Szolnok
					920	0:05		Gyv.	Ruttka, Berlin
					1004	1:10		Gyv.	Kszentmiklós-Tass
					510	0:15		Szv.	(Zágráb, Fiume,
					326	0:25		Szv.	(Róma, Napoli
					328	0:40		Szv.	Kolozsvár, Brassó-
					920	0:45		Szv.	Pécel
					28	7:00			Hatvan
					516	7:15			Kszentmiklós-Tass
					16	7:30			Bicske
					332	7:35			Szolnok
					1606	7:40		Gyv.	Győr, Triest
					1708	7:45		Szv.	Hatvan
					1514	8:00		Szv.	Zágráb, Fiume
					910	8:00		Szv.	Msziget, Stanislaw
					1908	8:10		Szv.	Kassa, Csorba
					334	8:10		Szv.	India, Sarajevo
					518	8:10		Szv.	Pécs, Bród
					1306	8:15		Szv.	Gödöllő
					610	8:20		Szv.	Szolnok
					1506	10:00		Gyv.	Győr, Graz
					336	10:00		Szv.	Arad, Brassó
					912	10:10		Szv.	Kassa, Csorba
					1010	1:10		Szv.	Pécel
					408	1:10		Szv.	Bród, Belgrád, Sofia
					338	1:15		Szv.	Fiume, Tapolca
					614	1:12		Szv.	Kassa, Csorba
					422	1:12		Szv.	Lemb, Szombathely, Wien
								Szv.	Ruttka, Popr-Felka
								Szv.	Arad, Debrecen
								Szv.	Kassa

**A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról
Délután.**

Délelőtt

Délután

**A vonatok érkezése Budapest-keleti p.-u.-ra.
Érvényes 1912 május hó 1-től.**

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnán	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnán
339	5:10		Vv.	Berlin, Ruttka	323	1:30		Szv.	Gödöllő
645	5:20		Fvsv	Debrecen, Nvárad	611	1:30		Szv.	Bukarest, Arad
309	5:30		Szv.	Hatvan	301	1:30		Gyv.	Berlin, Ruttka
1905	5:30		Szv.	Eszék, Tapolca	903	1:00		Gyv.	Konstantinápoly
609	5:40			Brassó, Arad	401	1:05			Lemberg, Kassa
909	5:40			Szofia, Bród, Belgr.	7	1:20		Szv.	Wien, Sopron
19	5:45			Torbágy	601	1:25		Gyv.	Bukarest, Arad
313	6:00			Pécel	1	1:30		Gyv.	London, Paris, Wien
17	6:05			Komárom	1201	1:40			Sarajevo, Bród, Szabadka
174	6:15			Stanislaw, Msziget	1901	1:55			Eszék, Pécs
11	6:25			Wien	1301	2:10			Graz, Fehring,
1505	6:30			Popr.-Felka, Kassa	325	2:15		Szv.	Hatvan
407	6:30		Gyv.	Lemb, Stryj, Kassa	1501	2:30		Gyv.	Popr-Felka, Kassa
1007	6:50			Fiume	919	2:40		Szv.	Kszentmiklós-Tass
315	7:00			Gödöllő	200	1:00			Torbágy
1305	7:10			Graz, Fehring	519	3:10			Nagykátá
509	7:20			Brassó, Kolozsvár	327	1:20			Pécel
917	7:25			Kszentmiklós-Tass	32	5:25			Gödöllő
317	7:30			Gödöllő	507	6:15			Brassó, Debrecen
319	7:40			Hatvan	15	6:20			Győr
21	7:45			Bicske	1507	6:25		Gyv.	Popr-Felka, Kassa
1003	8:00		Gyv.	Róma, Triest, Fiume	3	6:35			Wien, Graz
911	8:10		Szv.	Sarajevo, India	1705	7:00		Szv.	Stanislaw, Msziget
1513	8:15			Csorba, Kassa	907	7:20			Sofia, Belgrád, Bród
1015	8:20			Paks	607	7:25			Bukarest, Arad
513	8:25			Bukarest, Kolozsv	42	7:35		Vv.	Szerencs
321	8:45			Hatvan	305	7:45		Szv.	Berlin, Ruttka
13	8:50			Győr	25	7:50			Bicske
307	9:25			Berlin, Ruttka	1109	8:00			Tapolca, Balatonf.
1005	9:35		Gyv.	Fiume, Tapolca	607	8:10			Nagykátá
913			Szv.	Szabadka	1009	8:15			Fiume, Bród
			Gyv.	(Bruck-Királyhida)	405	8:20			Lawocne, Msziget
			Szv.	(Szombat: Sopron)	320	8:35			Gödöllő
409	20		Szv.	Miskolc	9	4:45			Wien, Graz
23			Szv.	Bicske	1511	8:50			Csorba, Kassa
605			Gyv.	Arad	27	9:00			Bicske
					331	9:10			Pécel
					1907	9:15			Vinkovcze, Pécs
					603	9:20		Gyv.	Brassó, Arad
					204	9:25		Szv.	Triest, Torbágy
					303	9:30		Gyv.	Berlin, Ruttka
					1001	9:35			Róma, Fiume, Pécs
					915	9:45		Szv.	Kiskörös
					403	9:50		Gyv.	Lemberg, Msziget
					905	10:00		Gyv.	Sofia, Belgrád
					1303	10:10			Graz, Triest
					333	1:25		Szv.	Gödöllő
					515	10:40			Szegesvár, Kolozsv
					1503	10:50		Gyv.	Csorba, Kassa
					1019	11:00		Szv.	Tapolca, Balatonf.
					335	11:10			Bicske
									Hatvan

**A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra.
Délután.**

517	4:40	Szv.	Nagykátá
511	5:00	Szv.	Szolnok
331	5:30	Szv.	Gödöllő
917	6:10	Szv.	Kszentmiklós-Tass

- 1) Június 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
- 2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
- 3) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól bez. szept. 15-ig közlekedik
- 4) Torbágytól Budapest-Kelenföldig csak vasár- és ünnepnap előtti köznapokon közlekedik.
- 5) Június 1-től közlekedik.
- 6) Csak hétfőn, de ha hétfőre ünnep esik, a réa következő közn. közl.